

UNIVERZITET U SARAJEVU – PEDAGOŠKI FAKULTET

Obrazac SP2

Šifra predmeta: PEF RAN 203		Naziv predmeta: Kultura govora	
Ciklus: I ciklus	Godina: II (druga)	Semestar: III (treći)	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni		Ukupan broj sati: 60 sedmično: 4 semestralno: 60 predavanja: 3 predavanja: 45 vježbe: 1 vježbe: 15	
Odgovorni nastavnik, učesnici u nastavi	Prof. dr. Mirela Omerović Leila Hamzagić Kovačević, prof.		
Preduvjet za ispit:	Položen predmet Bosanski, hrvatski i srpski jezik I		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ciljevi predmeta jesu razumijevanje jezika kao strukture i njegovih osnovnih zakonitosti, posebno na fonetsko-fonološkom, ortografskom i ortoepskom nivou, potpuno usvajanje ortografskih i ortoepskih pravila standardnoga jezika i znanja iz oblasti kulture govora i kulture komunikacije. Naglasak je na govoru kao konkretnoj realizaciji jezika sistema u pismenoj i usmenoj formi, na ortografskim i ortoepskim pravilima, pravilima standardne akcentuacije, osnovnim svojstvima dobrog govora, vrednotama usmenoga govora, te leksikološkim pojavama koje utječu na jasnoću govora. Studenti će poznavati zakonitosti govorene i pisane komunikacije standardnoga bosanskog jezika, zakonitosti dječijega jezičkoga razvoja, steći sposobnost pretraživanja, prikupljanja i obrađivanja pisanih informacija iz stručne i naučne literature u području kulture govora i razvoja govora kod djece.		
Tematske jedinice:	Na predavanjima će se studenti upoznati sa sljedećim sadržajima: 1. Jezik, govor i mišljenje; komunikacijski proces 2. Jezička kultura; jezička norma; faze razvoja bosanskoga jezika 3. Funkcije govornih organa i tvorba glasova; glas i fonema; glasovni sistem bosanskoga standardnog jezika 4. Usvajanje i učenje jezika: razvojne faze u komunikaciji 5. Govor – pismeni i usmeni; ortografija i ortoepija; osnovna svojstva dobrog govora 6. Ortografska pravila: pisma (latinica i ćirilica), pisanje velikog i malog slova, sastavljeno i rastavljeno pisanje riječi 7. Ortografska pravila: afrikatski parovi i alternacija IJE/JE/E/I/Ø 8. Prvi parcijalni ispit 9. Ortoepija: pravilna artikulacija; akcenatski sistem standardnoga bosanskog jezika 10. Vrednote usmenoga govora; artikulacija i dikcija; osobine dobrog govora; pragmatička pravila 11. Govorni poremećaji 12. Izdvojene teme iz leksikologije: polisemija, sinonimija 13. Izdvojene teme iz leksikologije: antonimija, homonimija 14. Neverbalna komunikacija i neverbalni sisitemi komunikacije 15. Komunikacijski pristup edukaciji: komunikacijsko-funkcionalni pristup usvajanju i učenju jezika		

Ishodi učenja:	Znanje: usvajanje znanja iz oblasti ortografije, ortoepije, pravila akcentuacije, o osnovnim svojstvima dobrog govora, vrednotama usmenog govora, te leksikološkim pojavama koje utječu na jasnoću govora, teorijska znanja o lingvističkim disciplinama, o razvoju dječijeg govora, te o kulturi govora i kulturi komunikacije općenito. Vještine: Studenti će steći komunikacijske i jezičke vještine i znanja iz kulture govora potrebne za njihov budući rad u razrednoj nastavi, steći sposobnost pretraživanja, prikupljanja i obrađivanja pisanih informacija iz stručne i naučne literature u području kulture govora i razvoja govora kod djece i prepoznati govorne poremećaje. Kompetencije: Nakon položenog ispita studenti će biti osposobljeni pratiti pravilan razvoj govora kod djece, pismeno i usmeno izražavanje i upućivati ih na pravilan i jasan izgovor glasova i riječi i primjenu ortografskih i ortoepijskih pravila u svakodnevnoj komunikaciji.
Metode izvođenja nastave:	Predavanja sa prezentacijama, vježbe (pismenog i usmenog izražavanja), diskusija, istraživački zadaci, seminarski radovi ili referati.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	1. Referat ili zadaće – 10% 2. Prvi parcijalni ispit – 40% 3. Usmeni ispit – 50% Način bodovanja za vanredne studente: 1. Referat ili zadaće: 10% 2. Pismeni ispit – 40% 3. Usmeni ispit – 50%
Literatura:	Obavezna: Šipka, Milan (2014), <i>Kultura govora</i>, Institut za jezik, Sarajevo Halilović, Senahid (2017), <i>Pravopis bosanskoga jezika</i>, Slavistički komitet, Sarajevo Dopunska: Pavličević-Franić, Dunja (2005), <i>Komunikacijom do gramatike (razvoj komunikacijske kompetencije u ranome razdoblju usvajanja jezika)</i>, Alfa, Zagreb Bakšić, S. Bulić, H. (2019), <i>Pragmatika</i>, Bookline, Sarajevo Muratagić-Tuna, Hasnija (2005), <i>Bosanski, hrvatski, srpski aktuelni pravopisi – sličnosti i razlike</i>, Bosansko filološko društvo, Sarajevo Stančić, V. i Ljubešić, M. (1994). <i>Jezik, govor, spoznaja</i>. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada Čedić, Ibrahim (2013), <i>Jezički savjetnik</i>, Institut za jezik, Sarajevo Jahić, Dž., Halilović, S., Palić, I. (2000), <i>Gramatika bosanskoga jezika</i>, Dom štampe, Zenica Halilović, S., Palić, I., Šehović, A. (2010), <i>Rječnik bosanskoga jezika</i>, Filozofski fakultet, Sarajevo Malmberg, Bertil (1974), <i>Fonetika</i>, Svjetlost, Sarajevo Marković, Ivan (2015), "O grafemu i hrvatskoj abecedi", <i>Filologija</i> 65, Zagreb, 77-112. Omerović, Mirela (2014), "Dikcija i govor", u: <i>Zbornik radova 5. Međunarodni naučno-stručni skup 'Kulturni identitet u digitalnom dobu'</i>, Filozofski fakultet, Zenica Samardžija, Marko (1995), <i>Leksikologija s poviješću hrvatskoga jezika</i>, Zagreb, Školska knjiga Stančić, V., Ljubešić, M. (1994), <i>Jezik, govor, spoznaja</i>, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb Šipka, Danko (1998), <i>Osnovi leksikologije i srodnih disciplina</i>, Novi Sad Tanović, I. (1999), <i>Frazeologija bosanskoga jezika</i>, Sarajevo Čudina-Obradović, Mira (2008), <i>Igrom do čitanja: Igre i aktivnosti za razvijanje vještina čitanja</i>, Školska knjiga, Zagreb

